

Хвороба у новонароджених телят проявлялась пригніченим станом, більшість телят лежали і в'яло сприймали молозиво. Відмічалися розлади дефекації у вигляді проносу жовтого кольору. Встановлене зневоднення організму. Ззовні проявлялись западання очей, сухість шерсті і шкіри. Крім клінічних змін прояву диспепсії новонароджених телят нами були підтверджені морфологічні показники крові, які хворих телят характеризувались гіперхронемією, еритроцитозом в зв'язку із зневодненням організму і згущенням крові. Встановлений незначний лейкоцитоз зумовлений як зневодненням організму, так і виникненням дисбактеріозу в травному каналі.

Отже, істотний вплив на виникнення захворювання сприяє порушення обміну речовин у вагітних матерів внаслідок незбалансованості їх раціонів, згодовування неякісних кормів, перенесені в період вагітності хвороби.

УДК 619: 612 123: 636. 2

Бандура В.В., студент I курсу ОС Магістр, спеціальність “Ветеринарна медицина”

Науковий керівник – Кузняк Г.М., кандидат с.-г. наук, доцент
Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ВПЛИВ ПРОБІОТИКІВ І ФІТОПРЕПАРАТІВ НА ІМУННИЙ СТАТУС ТЕЛЯТ ПРИ ДИСПЕПСІЇ

Гострою проблемою в тваринництві залишаються хвороби молодняку, зокрема телят, які завдають значних економічних збитків. Недостатня і неповноцінна годівля корів, відсутність моціону, порушення гігієнічних норм утримання, несприятлива екологічна ситуація є причиною народження фізіологічно неповноцінного молодняку.

Виготовлені з живих бактерій препарати отримали назву “пробіотики”, їх почали застосовувати для стимуляції росту та розвитку тварин, активізації неспецифічної резистентності та імунної системи. Відомо, що пробіотики здатні забезпечити інтенсивний ріст, високе збереження молодняку, нормалізують метаболічні процеси в тканинах, відновлюють функцію органів і систем, стимулюють резистентність організму. Використання таких препаратів є ефективною альтернативою застосування антибіотиків та інших терапевтичних засобів.

Метою нашої роботи було вивчити імунологічний стан, рівень природної резистентності, ріст і збереженість телят при використанні препаратів. Для оцінки впливу пробіотика і фітопрепарату на організм телят були використані гематологічні, біохімічні, імунологічні показники природної резистентності.

Матеріал та методи дослідження. Дослідження проводили на телятах у яких реєстрували функціональні диспепсії. Для дослідів сформували дві групи телят – аналогів у віці до 10 діб – контрольна і дослідна. Дослідній групі тварин одночасно з основним раціоном щодня *per os* задавали пробіотик Лактіферм Л-5 з розрахунку 3 г на 10 кг живої маси і “Фітопанк” – 0,25 мл. в 50 мл. кип'яченої води 2 рази на добу протягом 60 діб. Препарат “Фітопанк” являє собою складну композицію спиртових настоянок шести окремо взятих рослин. Лактіферм Л-5 – порошок до складу якого входять живі бактерії з представників нормальної мікрофлори кишкового біоценозу, лакто- і біфідобактерій.

Лизоцимна активність сироватки крові (ЛАСК) встановлювали калориметрично з культурою клітин *Micrococcus lysodeiaticus*, бактерицидну активність сироватки крові (БАСК) – за Смирнкової О.В. та ін.

Результати дослідження. Клінічно встановлено, що у телят після припинення випоювання молока і переведення їх на ЗНМ були виявлені порушення нормальних процесів травлення, що супроводжуються погіршенням загального стану тварин, їх схудненням, млявістю, проносами.

У тварин дослідної групи в порівнянні з контролем збільшується вміст загального білку – на 16,8 %, кальцію – на 18,5 %, неорганічного фосфору – на 18,0 %, резервної лужності і імуноглобулінів на 10,5 %. Встановили зростання БАСК – до $46,40 \pm 3,48$ %, ЛАСК – до $17,20 \pm 0,50$ % ($p \leq 0,05$).

Через 30 днів після впливу пробіотика і фітопрепарату кількість лейкоцитів збільшилася на 1,6 %, Т-лімфоцитів – на 10,6 %, абсолютне число Т-лімфоцитів – на 26,7 % порівняно з вихідними показниками.

Через 60 днів показник абсолютної кількості лімфоцитів периферичної крові в дослідній групі телят підвищився на 5,9 %, ($p < 0,05$), лімфоцитів – на 6,5 % ($p < 0,05$). Вміст В-лімфоцитів у дослідній групі телят достовірно зріс в 1,4 рази, а саме: від $11,0 \pm 0,01$ % (на початок експерименту) до $18,0 \pm 0,01$ %. Це свідчить про позитивний вплив пробіотика і фітопрепарату на кількісне зростання імунокомпетентних клітин гуморального імунітету.

Аналіз зростання кількісних показників популяції імунокомпетентних клітин свідчить про поліпшення стану імунної реактивності організму у відповідь на вплив несприятливих факторів, обумовлених негативними технологічними прийомами, які застосовують при вирощуванні телят. Встановлено, що застосування Лактіферма Л-5 і фітопрепарату “Фітопанк” активізувало лейкопоез, сприяло підвищенню росту.

Показники рівня популяції імунокомпетентних клітин (Т- і В-лімфоцитів), мали тенденцію до зростання середьодобових приростів телят. Так, вміст Т-лімфоцитів в крові телят дослідної групи зріс від $19,0 \pm 0,03$ % до $30,0 \pm 0,03$ %, в контрольній – відповідно – до значень $23,0 \pm 0,01$ % ($p \leq 0,05$).

Висновки. Застосування пробіотика лактіферма Л-5 і фітопрепарата “Фітопанк” позитивно впливає на підвищення вмісту загального білку, кальцію і фосфору, рівень лизоцимної активності сироватки крові, показники лужного резерву. Встановлено збільшення середньодобових приростів маси тіла у телят дослідної групи за весь період експерименту в порівнянні з контролем.

Підвищується рівень бактерицидної активності сироватки крові на 9,07 %, знижується захворюваність на 20 %, збільшується на 10,5 % вміст імуноглобулінів. Використання препаратів сприяло стимуляції лейкопоезу, лімфоцитарного профілю периферичної крові, збільшення вмісту популяції Т- і В-лімфоцитів.

За результатами проведеної роботи можна рекомендувати застосування пробіотика Лактіферм Л-5 і фітопрепарату “Фітопанк” в господарствах, як з профілактичною, так і з лікувальною метою при шлунково-кишкових захворюваннях телят незаразної етіології.